

Spalování odpadu přispívá k trojitě planetární krizi, tvrdí nová, komplexní studie

10.9.2024 - | Arnika

„Spalování odpadu a takzvané zařízení na energetické využití odpadů (ZEVO) představují toxické minové pole pro okolní komunity a produkují toxické emise a odpady, které ohrožují planetu,“ uvádí Jindřich Petrlík, spoluautor studie a vedoucí programu Toxické látky a odpady v Arnice.

„Popílek ze spaloven je vysoce nebezpečný odpad obsahující některé z nejvíce toxických látek. Je lepší se jeho tvorbě vyhnout než se potýkat s jeho likvidací. Místo znečišťujících technologií, jako je spalování, potřebujeme zavádět programy nulového odpadu, které zahrnují prevenci vzniku odpadu, opětovné využití, lepší sběr a třídění, kompostování bioodpadů, recyklaci a bezpečné nespalovací technologie pro likvidaci zbytkového odpadu.“

Podle Světové banky je celosvětově spáleno přibližně 11 % vyprodukovaného odpadu, přičemž toto číslo je ještě vyšší u plastů. Podle Programu OSN pro životní prostředí (UNEP) jde až o 17 % plastového odpadu. Spalování plastů a jiných materiálů produkuje dioxiny, skupinu chemických látek globálně regulovaných pro jejich extrémní toxicitu. Dioxiny jsou spojovány s rakovinou, narušením schopnosti reprodukce, oslabením imunitního systému a dalšími vážnými zdravotními problémy.

„Máme vážné obavy ohledně spalování odpadu a jeho hrozeb pro životní prostředí a lidské zdraví, zejména v afrických zemích,“ říká Griffins Ochieng, spoluzakladatel a výkonný ředitel CEJAD. „Likvidace odpadu, zejména rostoucí zátěž plastovým odpadem, je významným problémem, který by měl být řešen přímo u zdroje omezením produkce plastů.“

Studie také upozorňuje na problematiku chemické recyklace plastů, která má podobně negativní dopady jako spalování, protože tím většinou končí její produkty namísto opravdové recyklace. Technologie označované jako chemická recyklace mají jen minimální užité výstupy. *„Chemická recyklace plastů je mýtus a neměla by být považována za ekologické řešení plastové krize,“* varuje Gilbert Kuepouo, výkonný ředitel CREPD. *„Projekce ukazují, že do roku 2050 by spalování plastů pro výrobu energie mohlo vytvářet více skleníkových plynů než spalování všech fosilních paliv.“*

Zástupci průmyslu přesto stále více prosazují spalování odpadu v zemích tzv. globálního Jihu, především v jihovýchodní Asii, kde je tato technologie zcela nevhodná kvůli nedostatečným standardům regulace a kontroly. Kritiku zaslouží hlavně Austrálie, která podporuje vývoz plastového odpadu do zemí jihovýchodní Asie, přestože na svém území dovoz plastového odpadu zakázala.

„Používání plastového odpadu jako paliva jen zhoršuje globální odpadovou krizi a vede k šíření spalovacích projektů v jihovýchodní Asii, což bude katastrofální pro klima, zdraví a životní prostředí,“ upozorňuje Jane Bremmer, předsedkyně TFA a koordinátorka kampaně Zero Waste Australia.

Shrnutí hlavních bodů studie "Spalování odpadu a životní prostředí":

„Studie upozorňuje, že spalovny nejsou součástí cirkulární ekonomiky, ale naopak pokračují v lineárním přístupu k nakládání s odpady. V odpadu, který se v nich spaluje, se nachází uhlík fosilního původu, což znamená, že spalovny nejsou efektivním způsobem, jak nahradit fosilní paliva. Navíc vytvářením toxického odpadu přispívají k chemickému znečištění a jsou zdrojem emisí skleníkových

plynů, které zhoršují změnu klimatu,” doplňuje spoluautorka studie a odbornice na toxické látky v životním prostředí Arniky Nikola Jelínek.

Studie obsahuje řadu příkladů a dat z České republiky, včetně příběhu financování výstavby spalovny komunálních odpadů v Liberci anebo případů havárií spaloven. Studii najdete v angličtině ZDE.

Pro víc informací kontaktujte tiskového mluvčího Arniky Luboše Pavloviče Tato e-mailová adresa je chráněna před spamboty. Pro její zobrazení musíte mít povolen Javascript., 606 727 942.

<https://arnika.org/o-nas/tiskove-zpravy/spalovani-odpadu-prispiva-k-trojite-planetarni-krizi-tvrdi-nova-komplexni-studie>